

บรรณานุกรม

หนังสือ

กรมอุตุวิทยมวิทยา. ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยในรอบ 30 ปี ของประเทศไทย. โรงแเนียว, 2516.

คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน ชนบทไทย กรุงเทพมหานคร :
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2521.

คณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, สำนักงาน ผลสะท้อนการสังคมศาสตร์ของชลประทานต่อเกษตรกร
ในเขตใช้น้ำ พ.ศ. 2522 สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, 2522.

งประมาอด, สำนัก รายงานการติดตามผลและประเมินผลโครงการติดตั้งสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้า
สำนักงานพลังงานแห่งชาติกองประเมินผลและรายงานสำนักงประมาอด, 2525.

จิตติมา โสภารัตน์. ค่านิยมในงานสังคมสงเคราะห์, หน้า 86 ยุพา วงศ์โรย, บรรณาธิการ,
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สมเด็จ, 2519.

จุมพล สวัสดิ์ยากร, หลักและวิธีการวิจัย. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2520.

จารุวรรณ ธรรมวัตร. ชนบธรรมเนียมประเพณีของชนอีสาน กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์
ห้างหุ้นส่วนจำกัด อรุณการพิมพ์, 2518.

ณรงค์ ศรีสวัสดิ์. สังคมวิทยาชนบท พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ แพร์พืทยา, 2519.

พิทยา สุวรรณะชญ, สนิท สมักรการ, เฉลียว บุรีภักดี. สังคมไทยและวัฒนธรรม สำนักวิจัยสถาบัน
บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2523.

บุญธรรม คำพอ. ศึกษาเหตุปัจจัยที่เกี่ยวกับบุคลิกลักษณะทางสังคมและเศรษฐกิจและการสื่อความรู้
จากบุคคลและสื่อมวลชน สำนักวิจัยสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2522

พัฒน บุญรัตน์. ปัญหาสังคมชนบท รายงานการสัมมนาทางวิชาการ เรื่องการวิเคราะห์ปัญหาสังคม
ในแง่สังคมศาสตร์. พระนคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2516

- พงษ์ชาญ ฅ ลำปาง. ประวัติหมู่บ้านในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. สำนักวิจัยมหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2523.
- พลังงานแห่งชาติ, สำนักงาน. รายงานสนับสนุนการของงบประมาณจัดตั้งสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้า ปีงบประมาณ 2528. สำนักงานพลังงานแห่งชาติ. 2527.
- พัฒนาที่ดิน, กรมการเปลี่ยนแปลงวิธีการครองชีพและมาตรฐานการครองชีพของกสิกรในเขตโครงการจัดรูปที่ดินขั้นสูตร อำเภอบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี พ.ศ. 2515 และ พ.ศ. 2518 กองนโยบายและแผนงาน กรมพัฒนาที่ดิน, 2518
- ไพฑูรย์ เครือแก้ว. ลักษณะสังคมไทยและหลักการพัฒนาชุมชน. พระนคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัดการพิมพ์เกอกลู, 2506.
- ยุวัฒน์ วุฒิเมธี และคนอื่น ๆ. รายงานสรุปผลการดำเนินโครงการสาธิต. กองวิจัยและประเมินผล กรมพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย, 2522.
- วิรัช วิเชียรโชติ. การศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาสังคมในทรณะของนักจิตวิทยาสังคม สำนักวิจัยสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2517.
- วางแผนพัฒนาการเกษตรอาเซียน, ศูนย์. สรุปรายงานการประกอบการทัศนศึกษาโครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้า บ้านท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย 26 - 29 มีนาคม 2527. สำนักงานพลังงานแห่งชาติ, 2527.
- วิบูลย์ วงมาศา. รายงานการศึกษาการปลูกพืชครั้งที่ 2 ในเขตโครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้าขอนแก่น. สำนักงานส่งเสริมการเกษตรภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, 2526.
- สุภัตรา สุภาพ. สังคมและวัฒนธรรมไทย. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2518.
- สุนทร โคมิน และสนธิ สมักรการ. ค่านิยมและระบบค่านิยมไทย. สำนักวิจัยสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2522.
- สนธิ สมักรการ. ความขัดแย้งปัญหาและอนาคตของสังคมไทย : พิจารณาจากค่านิยมทางวัฒนธรรมเป็นสำคัญ. สำนักวิจัยสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2522.

สมศักดิ์ ศรีสันติสุข. สังคมไทยแนวทางวิจัยและพัฒนา. สำนักวิจัยมหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2528.

สำเร็จ จันทรสุวรรณ, รังสรรค์ เพียนสนิท และพงษ์ศักดิ์ มานะศิริสุข. รายงานการวิจัยการศึกษาเปรียบเทียบการย้ายถิ่นออกระหว่างหมู่บ้านที่ทำการเกษตรอยู่ในเขตชลประทานกับหมู่บ้านที่ทำการเกษตรนอกเขตชลประทาน. สำนักงานวิจัยมหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2528.

สุเทพ สุนทรเกษม. ประวัติหมู่บ้านภาคตะวันออกเฉียงเหนือ : สำนักวิจัยมหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2511.

วิทยานิพนธ์

ดิเรก อุณหราย. "เปรียบเทียบค่านิยมของคนไทยในตำบลบางแก้ว อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์กับนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์" วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, โธเนียวเย็บเล่ม, 2512.

ทัศนีย์ แก้วสว่าง. "การเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ความทันสมัยในการเกษตร" วิทยานิพนธ์ วท.ม. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2519.

ทัศนีย์ ศิริวรรณ. "ผลกระทบของการใช้น้ำชลประทานที่มีต่อการยอมรับวิทยาการเกษตรแผนใหม่ของเกษตรกรในเขตโครงการชลประทานพิษณุโลก" วิทยานิพนธ์ วท.ม. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2522.

ปรีชา สะตะ. "การศึกษาเปรียบเทียบฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรในเขตโครงการชลประทานหนองหวายดอนบน" วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิตภาควิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2519.

ศรีสำอางค์ ศรีอรุโณทัย. "ความแตกต่างสภาพเศรษฐกิจของเกษตรกรรายย่อยที่มีการใช้และไม่ใช้เทคโนโลยีทางการเกษตรในเขตชลประทานลำพระเพลิง อำเภอบักรังชัย จังหวัดนครราชสีมา". วิทยานิพนธ์ วท.ม. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2521

สุทิน สุขง. "การศึกษาเปรียบเทียบภาวะทางสังคมบางประการระหว่างชาวนารับน้ำชลประทานและชาวนารอน้ำฝนของสองหมู่บ้าน จังหวัดขอนแก่น ปริญญานิพนธ์ กศ.ม.". มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทร์วิโรฒ ประสานมิตร, 2523.

บทความ

เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม. "ปัญหาที่ติดกับการช่วยเหลือชาวนาไทย" วารสารวิทยาลัยการค้า 1 (เมษายน - กรกฎาคม 2522) : 1 - 62.

เฉลียว แจ่มไพโร. "ปัญหาและแนวทางในการพัฒนาการเกษตรในเขตน่าน" วารสารพัฒนาที่ดิน 17 (กรกฎาคม 2522) : 2 - 31.

ชัยอนันต์ สมุทรวนิช. "ค่านิยมไม่น่านิยม" วารสารพัฒนาชุมชน 17 (ตุลาคม 2526) : 35.

จิตยา สุวรรณชฎ. "ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติกับพฤติกรรม" วารสารพัฒนบริหารศาสตร์ 17 (ตุลาคม 2520) : 605.

ประจวบ ทองอุไร. "การชลประทานกับการพัฒนาการเกษตร" สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ (ตุลาคม 2516) : 21 - 28.

วิรุฑ วิเชียรโชติ. "การเปลี่ยนแปลงทางสังคมเศรษฐกิจและการศึกษากับการพัฒนาการเกษตรในประเทศไทย" ในนิตยสาร (ตุลาคม 2517) : 105 - 137.

สนธิ สมักรการ. "แนวคิดในการพัฒนาประเทศ : ทรรศนะทางสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา" วารสารพัฒนาชุมชน 13 (พฤษภาคม 2517) : 147 13 (มิถุนายน 2517) : 150.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ., "อีสานตอนบน" วารสารเศรษฐกิจและสังคม. (2522) : 7.

สมพร หาญพงศ์พันธ์. "แนวคิดบางประการเกี่ยวกับนโยบายการเกษตรของไทย" เศรษฐศาสตร์เกษตร (พฤษภาคม 2527) : 25 - 36.

Books

Broom, Leonard and Selznick, Philip. Sociology. 4d. ed New York : Harper and Row, 1968.

Crutchfield, R.S. et al, Individual in Society, tokyo : Kongakusha Ltd., 1966.

Feather, Norman T. Values in Deucation and society, New York : The Free Press, 1975.

Harding, D.W. Social Psychology and Individual Values, New York : Hutchinson's University Library 1953.

Kluckhohn, C. The American Styly, N.Y. Dlting E. Morison Inc, 1958.

Komin, Suntaree, "Value systems : As Means to Assess The Impact of Modernization," Journal of Development Administration, 17, 1977.

McDonald, F.J. Educational Psychology, Belmont Cal : Wedworth Publishing company, Inc., 1965.

Somporn, Sangchai, "The Dilemma of Development in Northeast Thailand," 1968.

Wotong Boonyen, Development of Education in Public, Amimistration in Thailand, "Thesis" ? Submitted to the Graduate School of Publie International Affairs, University of Pettsbusgh, 1967.

William Jr., R.M. A Sociological Interpretation, American Society, Atfred A.R. Pub, 1964.

Wogn, John, ASEAN Economic in perspective, 1979

ภาคผนวก ก.

ประวัติโครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้า

สำนักงานพลังงานแห่งชาติ

กรมวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการพลังงาน

โครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้า

สำนักงานพลังงานแห่งชาติ

กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และการพลังงาน

ประวัติความเป็นมาของโครงการ

หลังจากที่ได้ก่อสร้างเขื่อนพลังงานไฟฟ้าน้ำพุ ที่จังหวัดสกลนครเสร็จแล้วสำนักงานพลังงานแห่งชาติได้เริ่มติดตั้งเครื่องสูบน้ำด้วยไฟฟ้า ขนาด 100 แรงม้า มีท่อส่งน้ำขนาด 6 นิ้ว จำนวน 1 เครื่อง บริเวณริมฝั่งแม่น้ำโขงขึ้นเป็นครั้งแรก ที่บ้านบางทรายใหญ่ อำเภอมุกดาหาร จังหวัดนครพนม เพื่อเป็นการทดลองและสาธิตการใช้พลังงานไฟฟ้าเพื่อการเกษตรกรรม ในพื้นที่ประมาณ 1,000 ไร่ ในปี 2508 และติดตั้งเครื่องสูบน้ำขนาดใหญ่อีก 2 แห่ง โดยได้รับความช่วยเหลือจากรัฐบาลออสเตรเลียให้เครื่องสูบน้ำขนาด 275 แรงม้า จำนวน 5 เครื่องที่อำเภอท่าบ่อและศรีเชียงใหม่จังหวัดหนองคาย ซึ่งสามารถส่งน้ำให้กับพื้นที่เพาะปลูกได้แห่งละประมาณ 8,000 ไร่ ในปี 2510

ต่อมากรมการปกครองเห็นว่าเครื่องสูบน้ำของสำนักงานพลังงานแห่งชาติประสิทธิภาพดีและใช้สะดวกกว่าเครื่องสูบน้ำดีเซล จึงได้จัดทำโครงการติดตั้งเครื่องสูบน้ำเพื่อเป็นการสาธิตที่ริมแม่น้ำโขงในจังหวัดหนองคาย 2 แห่ง และจังหวัดนครพนม 6 แห่ง และได้รับความเห็นชอบให้ดำเนินการจัดตั้งได้ในปี 2511 โดยกรมการปกครองเป็นเจ้าของเรื่อง และเป็นผู้ดำเนินการ สำนักงานพลังงานแห่งชาติเป็นที่ปรึกษาทางเทคนิค แต่ปรากฏว่าการดำเนินงานมีอุปสรรคมากในด้านการบำรุงรักษา ซ่อมแซม และแก้ไข คณะรัฐมนตรีจึงได้มีมติให้สำนักงานพลังงานแห่งชาติรับงานโครงการนี้ไปดำเนินงานเองทั้งหมดในเดือนกันยายน 2514 ซึ่งในขณะนั้น จะมีสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าที่สำนักงานพลังงานแห่งชาติต้องควบคุมดำเนินการรวม 11 สถานี

ภายหลังที่สำนักงานพลังงานแห่งชาติได้ดำเนินการแล้ว ราษฎรได้เห็นถึงผลประโยชน์ของโครงการขึ้นมากจึงได้ร้องขอให้ขยายการจัดตั้งโครงการนี้เพิ่มขึ้นอีกอย่างกว้างขวาง จนในปี 2521 รัฐบาลได้เห็นความสำคัญที่โครงการนี้สามารถขจัดความแห้งแล้งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้ จึงเร่งรัดให้ขยายงานของโครงการนี้ออกไปโดยเร็วและในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 5 (ปี 2525 - ปี 2529) ได้กำหนดให้สำนักงานพลังงานแห่งชาติขยายพื้นที่

โครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้าออกไปทั่วประเทศ ปีละ 200,000 ไร่ หรือประมาณปีละ 80 สถานี

วัตถุประสงค์และข้อกำหนดในการจัดตั้งโครงการ

โครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้า มีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะส่งเสริมการใช้พลังงานไฟฟ้าให้เป็นประโยชน์ในด้านเกษตรกรรม และสนับสนุนนโยบายของรัฐบาล ในการเร่งรัดขจัดปัญหาความแห้งแล้งของประเทศในพื้นที่ที่อยู่นอกเขตโครงการชลประทานโดยการจัดตั้งสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าขึ้นที่บริเวณฝั่งของแหล่งน้ำที่มีน้ำอุดมสมบูรณ์ตลอดทั้งปีทั่วประเทศซึ่งจะสามารถส่งน้ำให้เกษตรกรทำการเพาะปลูกได้ตลอดทั้งปีในพื้นที่ประมาณสถานีละ 3,000 ไร่

สำนักงานพลังงานแห่งชาติได้วางข้อกำหนด ในการจัดตั้งสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าไว้ดังนี้

1. จะต้องเป็นบริเวณพื้นที่เพาะปลูก ที่อยู่ห่างจากแหล่งน้ำไม่เกิน 2 กิโลเมตร และแหล่งน้ำจะต้องมีน้ำบริบูรณ์ตลอดปี
2. พื้นที่จะอยู่ห่างจากแนวสายส่งไฟฟ้าของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เป็นระยะทางไม่เกิน 5 กิโลเมตร
3. พื้นที่เพาะปลูกที่จะส่งน้ำให้จะต้องมีพื้นที่รวมกันไม่น้อยกว่า 2,000 ไร่ขึ้นไป
4. ราษฎรในบริเวณเพาะปลูกมีความสนใจและตกลงที่จะดำเนินการตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงานพลังงานแห่งชาติกำหนดไว้ดังนี้

- 4.1 ยินยอมให้ที่ดินบริเวณแนวคลองผ่านโดยไม่คิดค่าตอบแทนใด ๆ
- 4.2 จะต้องเสียค่ากระแสไฟฟ้าที่ใช้ในการสูบน้ำเข้าพื้นที่ของตน
- 4.3 มีความต้องการที่จะทำการเพาะปลูกตลอดปี
- 4.4 พร้อมที่จะให้ความร่วมมือรับคำแนะนำ ทางด้านวิชาการเกษตรเพื่อให้ได้

ผลผลิตสูงขึ้น

- 4.5 ยินดีร่วมเป็นกลุ่มผู้ใช้น้ำ เพื่อที่จะได้รับงานของสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าไปดำเนินการในระยะเวลาอันสมควรต่อไป

ลักษณะของโครงการ

1. โครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้าแต่ละสถานี ประกอบด้วยเครื่องสูบน้ำจุดด้วยมอเตอร์ไฟฟ้า ขนาด 12 นิ้ว จำนวน 2 เครื่อง สามารถสูบน้ำขึ้นมาได้ประมาณ $0.5 \text{ ม}^3/\text{วินาที}$ (มี 2 แบบคือแบบหอยโข่งติดตั้งบนแพและแบบแกนติดตั้งบนตลิ่ง) ส่งผ่านท่อไปยังบ่อพัก และจ่ายน้ำไปตามคลองส่งน้ำคอนกรีตซึ่งมีคลองสายประธานยาวประมาณ 3 กิโลเมตร คลองซอยยาวประมาณ 6 กิโลเมตร คลองดินซึ่งเป็นคลองระบายและคลองไส้ไก่ยาวประมาณ 20 กิโลเมตร เมื่อแล้วเสร็จสามารถส่งน้ำให้กับพื้นที่เพาะปลูกได้ประมาณ 3,000 ไร่

2. การก่อสร้างโครงการแต่ละสถานีจะแบ่งการดำเนินงานออกเป็น 3 ระยะคือ

ระยะที่ 1 ทำการก่อสร้างคลองสายประธาน บ่อพักน้ำ ท่อส่งน้ำ สายส่งไฟฟ้าแรงสูงเข้าไปยังตัวสถานี อาคารควบคุมระบบไฟฟ้า และตัวสถานี พร้อมทั้งติดตั้งเครื่องสูบน้ำจำนวน 1 เครื่องก่อน ให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาประมาณ 18 เดือน สามารถส่งน้ำให้แก่เกษตรกรทำการเพาะปลูกได้ทันที ในพื้นที่โครงการบางส่วน

ระยะที่ 2 ทำการก่อสร้างคลองซอยลาดคอนกรีต ยาวประมาณ 6 กิโลเมตร โดยจะดำเนินการปีละ 2 กิโลเมตร เป็นการขยายพื้นที่การส่งน้ำในเขตโครงการพร้อมทั้งติดตั้งเครื่องสูบน้ำเพิ่มขึ้นอีก 1 เครื่อง

ระยะที่ 3 ทำการก่อสร้างคลองระบายโดยใช้เครื่องขุดของสำนักงานพลังงานแห่งชาติและก่อสร้างคลองไส้ไก่ ซึ่งราษฎรจะเป็นผู้ขุดเองตามแนวที่กำหนดให้

จากราคาที่ประเมินในปี 2527 คิดเป็นค่าก่อสร้างเฉลี่ยโครงการละประมาณ 11 - 13 ล้านบาทโดยเป็นระยะที่ 1 ประมาณ 5.69 ล้านบาท ระยะที่ 2 ประมาณ 5.39 ล้านบาท ระยะที่ 3 ประมาณ 0.05 ล้านบาท

การบริการสูบน้ำและการเรียกเก็บค่าบริการ

สำนักงานพลังงานแห่งชาติได้จัดตั้ง ศูนย์บริการโครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้าขึ้นในจังหวัดต่าง ๆ เพื่อให้บริการสูบน้ำให้แก่เกษตรกรรวมทั้งควบคุมดูแล และบำรุงรักษาสถานีสูบน้ำต่าง ๆ นอกจากนี้ยังให้คำแนะนำอำนวยความสะดวกแก่เกษตรกรผู้ใช้น้ำ ให้รู้จักการใช้น้ำอย่างประหยัด และพยายามรวมกันเป็นกลุ่มผู้ใช้น้ำรับผิดชอบการบริหารการใช้น้ำ วางระเบียบกฎเกณฑ์ต่าง ๆ

ในการใช้น้ำในเขตโครงการร่วมกันเพื่อสามารถรับงานไปดำเนินการได้เองในอนาคตต่อไป ปัจจุบันนี้สำนักงานพลังงานแห่งชาติจะต้องเข้าควบคุม และกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการ และการเรียกเก็บค่ากระแสไฟฟ้าที่ใช้ในการเดินเครื่องสูบน้ำจากราษฎรผู้ใช้น้ำไปก่อน เพื่อมิให้ราษฎรผู้ใช้น้ำในเขตโครงการได้รับความเดือดร้อน ที่จะต้องรับภาระค่ากระแสไฟฟ้านั้นหมดในระยะแรกดังนั้นจึงกำหนดหลักเกณฑ์ไว้ 2 ประการคือ

1. ฤดูแล้ง ราษฎรจะต้องเริ่มทำการเพาะปลูกพืชในฤดูแล้งขึ้นพร้อม ๆ กันในแต่ละโครงการ โดยกำหนดอัตราค่ากระแสไฟฟ้าที่เรียกเก็บจากราษฎรผู้ใช้น้ำตามชนิดของพืชที่ปลูกไว้ 2 อัตรา คือ

ข้าว	คิดในอัตราไร่ละ	100 บาท/รอบการเพาะปลูก
พืชไร่และผัก	คิดในอัตราไร่ละ	80 บาท/รอบการเพาะปลูก

2. ฤดูฝน ราษฎรจะขอใช้น้ำจากโครงการเป็นเฉพาะราย หรือกลุ่มย่อยในกรณีที่ดินแห้งหรือปริมาณน้ำฝนไม่เพียงพอ หรือราษฎรต้องการทำการตกกล้าทำนาปีก่อนฤดูกาล ราษฎรผู้ใช้น้ำจะต้องจ่ายค่ากระแสไฟฟ้าที่ใช้ในการสูบน้ำตามจำนวนหน่วย ที่ปรากฏในมิเตอร์ของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ในอัตราหน่วยละ 60 สตางค์เฉลี่ยประมาณชั่วโมงละ 70-100 บาท (ซึ่งการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเรียกเก็บจากสำนักงานพลังงานแห่งชาติในอัตราหน่วยละ 1.17 บาท)

โครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้าของสำนักงานพลังงานแห่งชาติเป็นโครงการที่มีลักษณะพิเศษที่ราษฎรได้ให้ความร่วมมือโดยยินยอมสละที่ดินให้ทำการก่อสร้างคลองส่งน้ำโดยมิได้เรียกค่าทดแทนกรรมสิทธิ์ที่ดินแต่อย่างใดทำให้การก่อสร้างโครงการแล้วเสร็จสามารถส่งน้ำให้เกษตรกรใช้ประโยชน์ได้อย่างรวดเร็วในระยะแรกได้ภายในระยะเวลา 2 ปี อีกทั้งยังยินดีจ่ายค่ากระแสไฟฟ้าที่ใช้ในการสูบน้ำตามอัตราที่กำหนดไว้อีกด้วย

ผลการดำเนินงานของโครงการ

ตั้งแต่เริ่มดำเนินงานจนถึงปี 2527 สำนักงานพลังงานแห่งชาติได้ทำการจัดตั้งสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าไปแล้วเป็นจำนวนทั้งสิ้น 492 สถานี โดยกระจายอยู่ทั่วทุกภาคของประเทศดังนี้

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	298 สถานี	สามารถส่งน้ำได้แล้ว	232 สถานี
ภาคเหนือ	122 สถานี	สามารถส่งน้ำได้แล้ว	100 สถานี

ภาคกลาง	47 สถานี	สามารถส่งน้ำได้แล้ว	33 สถานี
ภาคใต้	25 สถานี	สามารถส่งน้ำได้แล้ว	5 สถานี
รวม	492 สถานี	สามารถส่งน้ำได้แล้ว	370 สถานี

ส่วนที่เหลืออีก 122 สถานี กำลังอยู่ในระหว่างการดำเนินการก่อสร้างจะแล้วเสร็จสามารถส่งน้ำได้ภายในปี 2528

อนึ่งในปีงบประมาณ 2528 สำนักงานพลังงานแห่งชาติได้รับงบประมาณให้ดำเนินการจัดตั้งสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าขึ้นอีก 50 สถานี โดยอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 12 สถานี ภาคเหนือ 14 สถานี ภาคกลาง 16 สถานี และภาคใต้ 8 สถานี

ภาคผนวก ข.

ศูนย์บริการโครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้าจังหวัดมหาสารคาม

ศูนย์บริการโครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้า จังหวัดมหาสารคาม

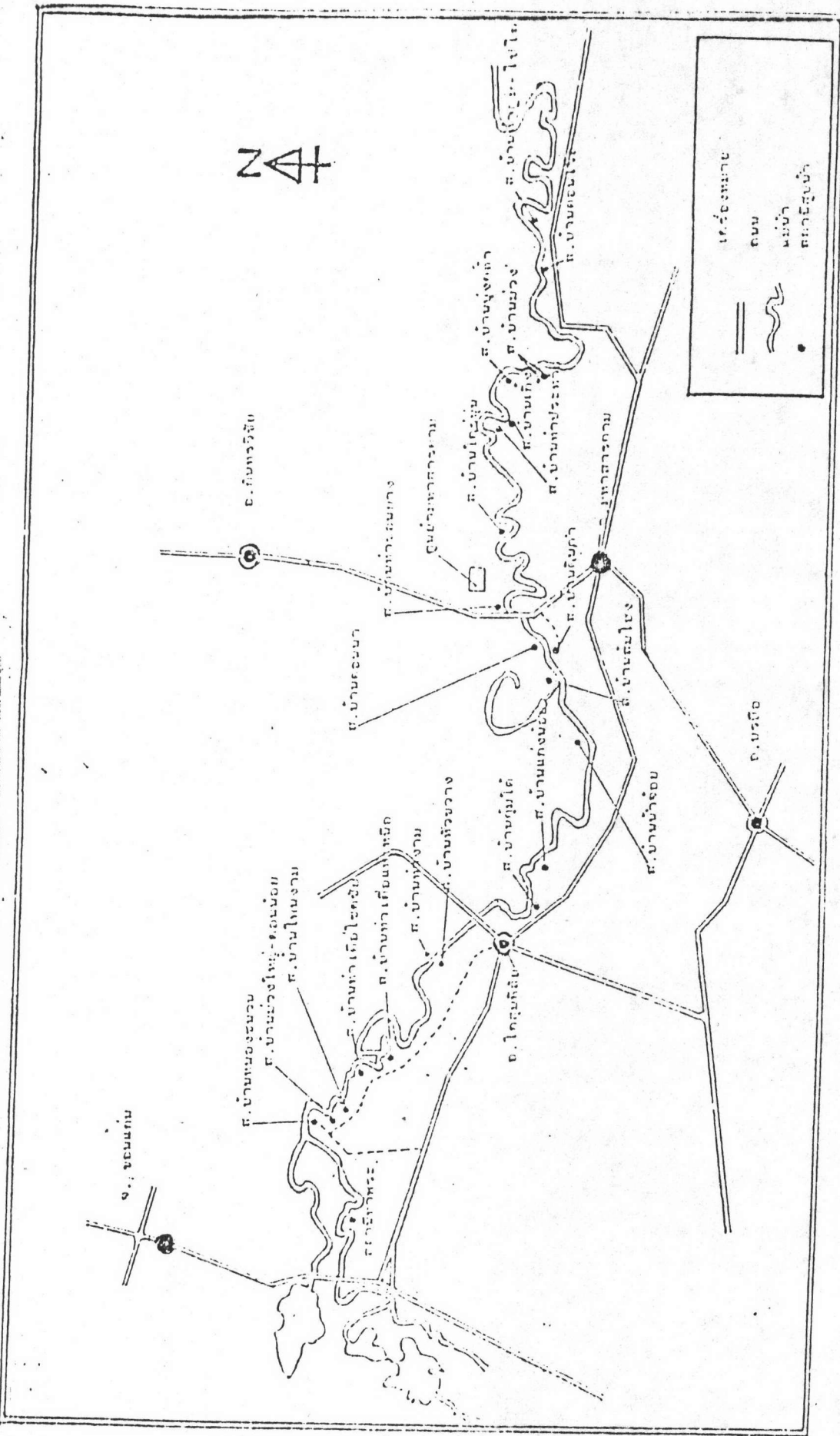
ศูนย์บริการโครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้าจังหวัดมหาสารคามจัดตั้งขึ้นเมื่อในปี พ.ศ.2519 ที่บ้านท่าขอนยาง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ห่างจากตัวอำเภอมุ่งไปตามถนนสายมหาสารคาม - กาฬสินธุ์ประมาณ 6 กิโลเมตร โดยเริ่มก่อสร้างสถานีสูบน้ำแห่งแรกขึ้นที่ บ้านท่าขอนยาง ริมฝั่งแม่น้ำชี ซึ่งใช้เครื่องสูบน้ำแบบทอยโฆ่ง (Centrifugal Pump) ติดตั้งบนแพขนาดท่อส่งน้ำ 12 นิ้ว จุดด้วยมอเตอร์ไฟฟ้าขนาด 150 แรงม้า จำนวน 1 เครื่อง สามารถส่งน้ำได้ครอบคลุมพื้นที่ในเขตตำบลท่าขอนยาง ประมาณ 3,000 ไร่

ศูนย์บริการโครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้าจังหวัดมหาสารคาม เจริญก้าวหน้ามาโดยลำดับ มีการเพิ่มสถานีสูบน้ำตามฝั่งแม่น้ำชี ซึ่งได้รับเงินงบประมาณการก่อสร้างในแต่ละปีให้ขยายการบริการสูบน้ำตามชุมชนที่มีคุณสมบัติตามข้อกำหนดสำนักงานพลังงานแห่งชาติกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการพลังงานและสามารถติดตั้งสถานีสูบน้ำให้บริการแก่ประชาชนได้แล้วจนปัจจุบันจำนวน 19 สถานี ในพื้นที่สามอำเภอ ของจังหวัดมหาสารคาม คือ อำเภอเมืองมหาสารคาม จำนวน 6 สถานี อำเภอกันทรวิชัย จำนวน 4 สถานี อำเภอโกสุมพิสัย จำนวน 9 สถานี และกำลังดำเนินการก่อสร้างอยู่ที่อำเภอเมืองและอำเภอโกสุมพิสัย อำเภอละ 1 สถานี นอกจากนี้ยังมีการพิจารณาที่จะขยายเพิ่มขึ้นอีก จำนวน 2 สถานี ในปี พ.ศ. 2528 รวมเป็นสถานีสูบน้ำทั้งหมด 22 สถานี เมื่อได้ก่อสร้างคลองส่งน้ำเต็มตามโครงการแล้วจะสามารถส่งน้ำครอบคลุมพื้นที่สองฝั่งแม่น้ำชีของจังหวัดมหาสารคามได้ประมาณ 69,000 ไร่

ศูนย์บริการโครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้าจังหวัดมหาสารคาม จะมีหน้าที่ทำการควบคุมการดำเนินงานสูบน้ำของสถานีต่าง ๆ ให้แก่ราษฎร ในเขตความรับผิดชอบตรวจสอบและบำรุงรักษาตลอดจนแก้ไขความเสียหายและเหตุขัดข้องที่เกิดขึ้นกับคลองส่งน้ำ เครื่องสูบน้ำและอุปกรณ์ไฟฟ้าของสถานีสูบน้ำต่าง ๆ ที่ให้เกิดอุปสรรคแก่การส่งน้ำอันจะยังผลเสียหายแก่พืชผล ของเกษตรกรได้ นอกจากนี้ยังควบคุมดูแลแก้ไขปัญหาลูกอุปสรรคในการดำเนินงานของผู้ใช้น้ำตามสถานีต่างๆ ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยทั้งนี้เพื่อให้เกษตรกรสามารถทำการเกษตรในพื้นที่ของตนเองได้อย่างเต็มที่ เพื่อเพิ่มพูนรายได้และพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรให้ดีขึ้น อันเป็นจุดมุ่งหมายสูงสุดของโครงการฯ

ภาพประกอบ 1 แผนที่จังหวัดที่ตั้งศูนย์บริการโครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้าจังหวัดมหาสารคาม

มาตราส่วน 1 : 40,000

ภาพประกอบ 2 แผนที่บริเวณโครงการศูนย์วิจัยไฟฟ้าจังหวัดมหาสารคาม

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ นางสาวศิริพร สินธุศิริ เกิดเมื่อวันที่ 5 ตุลาคม พ.ศ. 2500 ที่โรงพยาบาล
ราชวิถี อำเภอพญาไท ถนนราชวิถี กรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขา
ประวัติศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง เมื่อปี พ.ศ. 2523 และได้เข้าทำงานในตำแหน่ง
อาจารย์ประจำคณะศิลปศาสตร์ วิทยาลัยคณาสวัสดิ์ จังหวัดมหาสารคาม จนถึงปี พ.ศ. 2526
จึงได้ลาศึกษาต่อระดับปริญญาโท สาขาสังคมวิทยา-มานุษยวิทยา ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

